

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrap-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 10. мај 2012. године

Предмет бр. 71/09

Дијана ЖИВКОВИЋ

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 10. маја 2012. године, уз присуство следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег
г. Пола ЛЕМЕНСА
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ
г. Андреја АНТОНОВА, извршног службеника

Узевши у обзир изнад поменути жалбу, уложену сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалба је уложена 16. априла 2009. године и уписана је 30. априла 2009. године.
2. Дана 22. јуна 2011. године, Комисија је затражила од жалиоца да достави додатне информације. Комисија је примила одговор жалиоца 28. септембра 2011. године.
3. Дана 30. новембра 2011. године, Комисија је проследила предмет Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) како би добила примедбе УНМИК-а на прихватљивост жалбе.
4. Дана 28. децембра 2011. године, УНМИК је доставио своје примедбе на прихватљивост жалбе.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

5. Жалилац је кћерка г. Илије Живковића. Жалилац наводи да је 14. августа 1999. године њен отац отет из свог возила када је путовао из Подујева за Приштину са једним косовским Албанцем. Косовски Албанац је изгледа ослобођен десет дана касније, али г. Илија Живковић никада више није виђен жив.
6. Жалилац наводи да је отмица пријављена Међународном комитету Црвеног крста (МКЦК), КФОР-у, канцеларији Министарства унутрашњих послова Србије, УНМИК-у, канцеларији међународног тужиоца у Приштини.
7. Дана 28. септембра 1999. године, МКЦК покренуо је захтев за проналажење г. Илије Живковића и, према информацијама достављеним од стране СПГС-а, Јединица за нестала лица при полицији УНМИК-а отворила је 2000. године истражни досије у вези са г. Живковићем.
8. Дана 10. јула 2006. године, УНМИК-ова Канцеларија за нестала лица и судску медицину (КНЛСМ) идентификовала је посмртне остатке г. Живковића и они су предати његовој породици 13. октобра 2006. године. У примерку смртнице коју је КНЛСМ издао 10. јула 2006. године наведено је да узрок смрти није утврђен.
9. Дана 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области правосуђа на Косову су престале, а мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову. Између 9. децембра 2008. и 30. марта 2009. године, сви списи кривичних предмета које су поседовали Одељење правде и полиција УНМИК-а предати су ЕУЛЕКС-у.

III. ЖАЛБА

10. Жалилац се жали на УНМИК-ов наводни пропуст да ваљано истражи убиство њеног оца. Она се такође жали на бол и патњу, које су јој наводно проузроковане овом ситуацијом.
11. Комисија је мишљења да се може сматрати да жалилац указује, тим редоследом, на повреду права свог оца на живот, загарантованог чланом 2 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП), као и на повреду свог права у смислу забране нечовечног и понижавајућег поступања, загарантованог чланом 3 из ЕКЉП.

IV. ПРАВО

12. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмет, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из чланова 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

Наводно кршење члана 2 ЕКЉП

13. Жалилац се жали на недостатак адекватне кривичне истраге у вези са отмицом и убиством свог оца.
14. СПГС нема примедби на прихватљивост овог дела жалбе.

15. Комисија је мишљења да жалба везана за члан 2 ЕКЉП покреће озбиљна чињенична и правна питања, чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да овај део жалбе није очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.
16. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалбе био проглашен неприхватљивим.

Наводно кршење члана 3 ЕКЉП

17. Жалилац се жали на душевну бол и патњу које су наводно проузроковане њој и њеној породици околностима везаним за отмицу и убиство њеног оца.
18. СПГС тврди да жалилац не износи изричите наводе да је одговор УНМИК-а на отмицу и убиство њеног оца проузроковао доживљени душевни бол и патњу. СПГС наводи да жалба не садржи никакве чињенице из којих би се могло закључити да је жалилац и сама била жртва нечовечног поступања које се приписује УНМИК-у. Стога је овај део жалбе очигледно неоснован.
19. Комисија се позива на судску праксу Европског суда за људска права која се тиче питања да ли се чланови породице нестале особе могу сматрати жртвама поступања које је супротно члану 3 ЕКЉП којим се забрањује нечовечно поступање. Европски суд прихвата такву могућност, што зависи од постојања „нарочитих чинилаца који доводе до тога да патња коју преживљава [члан породице] добије димензију и одлике различите од емоционалне туге каква се може сматрати неизбежном код особа које су у сродству са жртвом озбиљног кршења људских права“. Суд даље сматра да „у пресудне елементе спадају непосредност крвног сродства, конкретне околности везане за породични однос, мера у којој је члан породице био сведок предметних догађаја, ангажованост члана породице у покушају да прикупи информације о несталој особи и начин на који су надлежни органи одговорили на такво распитивање“. Суд такође наглашава „да суштина те повреде не лежи толико у чињеници да је члан породице нестао, већ се односи на реакције и ставове надлежних органа на насталу ситуацију након што им је предочена“ (видети нпр. Европски суд за људска права (ЕСЉП) (Велико веће), *Чакићи против Турске*, бр. 23657/94, пресуда од 8. јула 1999, § 98, *ЕКЉП*, 1999-IV; ЕСЉП (Велико веће), *Кипар против Турске*, бр. 25781/94, пресуда од 10. маја 2001, § 156, *ЕКЉП*, 2001-IV; ЕСЉП, *Орхан против Турске*, бр. 25656/94, пресуда од 18. јуна 2002, § 358; ЕСЉП, *Базоркина против Русије*, бр. 69481/01, пресуда од 27. јула 2006, § 139; видети такође Саветодавна комисија за људска права (ХРАП), *Здравковић*, бр. 46/08, одлука од 17. априла 2009, § 41 и ХРАП, *Радисављевић*, бр. 156/09, одлука од 17. фебруара 2012, § 18).
20. Комисија сматра да жалилац може да се позове на кршење члана 3 ЕКЉП чак и ако не постоји изричита референца на конкретне поступке надлежних органа ангажованих у истрази јер и пасивност надлежних органа и недостатак информација пружених жалиоцу могу да указују на нечовечно поступање надлежних органа према жалиоцу (видети случај *Младеновић*, бр. 99/09, одлука ХРАП од 11. августа 2011, § 22; случај *Петковић*, бр. 133/09, одлука ХРАП од 16. децембра 2011, § 20).
21. Међутим, у случајевима када је нестала особа касније пронађена мртва, применљивост члана 3 ЕКЉП је у принципу ограничена на одређени период током кога је члан породице подносио неизвесност, патњу и тугу које су карактеристичне за феномен нестанка (видети нпр. случај *Лулујев и остали против Русије*, бр.

69480/01, пресуда ЕСЈП од 9. новембра 2006, §§ 114-115, *ЕКЈП*, 2006-ХП; видети такође случај *Гонгадзе против Украјине*, бр. 34056/02, пресуда ЕСЈП од 8. новембра 2005, § 185, *ЕКЈП*, 2005-ХП; случај *Петковић*, предмет ХРАП наведен у § 20 изнад, при § 21).

22. У том смислу поставља се питање да ли је жалба уложена на време. У члану 3.1 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 наводи се да Комисија „сме да се бави предметом ... само у року од шест месеци од дана доношења коначне одлуке“. По правилу, период од шест месеци почиње од дана доношења коначне одлуке у процесу којим се исцрпљују домаћи правни лекови. Међутим, тамо где је из исхода јасно да жалиоцу није доступан никакав правни лек, период почиње од датума поступака или мера које су предмет жалбе, или од датума сазнања о том поступку или његовом ефекту на жалиоца или штети која му је учињена (ЕСЈП (Велико веће), *Варнава и остали против Турске*, бр. 16064/90 и остали, пресуда од 18. септембра 2009, § 157). Тамо где се жалба односи на континуирану ситуацију, која је дошла до завршетка, период ограничења од шест месеци почиње да тече од датума када је та ситуација завршена.
23. Комисија напомиње да су посмртни остаци г. Илије Живковића враћени жалиоцу 13. октобра 2006. године. То се догодило у тренутку када је престао период важења током кога се питање могло покренути према члану 3 ЕКЈП. У сврхе члана 3.1. Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, период ограничења од шест месеци је почео да тече од тог датума.
24. Жалба је уложена пред Комисијом 30. априла 2009. године, односно након истека периода од шест месеци који је изнад назначен.
25. Према томе, Комисија мора да закључи да овај део жалбе спада ван временског ограничења у смислу члана 3.1 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

- ПРОГЛАШАВА ЖАЛБУ ПРИХВАТЉИВОМ У ДЕЛУ КОЈИ СЕ ТИЧЕ ПРАВА НА ЖИВОТ;

- ПРОГЛАШАВА ОСТАТАК ЖАЛБЕ НЕПРИХВАТЉИВИМ.

Андреј АНТОНОВ
Извршни службеник

Марек НОВИЦКИ
Председавајући